

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 44361-12-22 א.ב. ואח' נ' רשות האוכלוסין וההגירה, משרד הפנים

לפני: כבוד השופטת מיכל אגמון-גונן

העותרות:

1. א. ב.

2. א. מ.-ב.

3. מ. א.ב. (קטינה)

ע"י ב"כ עו"ד חגי קלעי, נטע סרוסי, דניאלה יעקובי ונתן שורצמן

נגד

המשיבה:

רשות האוכלוסין וההגירה, משרד הפנים
ע"י ב"כ עוה"ד דוד מרגליות ואורלי לוי מנצור

פסק דין

- 1
2 העתירה שלפני עוסקת, כאחרות לפניה, בסרוב של הרשות לרשום פרטים אישיים מלאים של
3 ילדים שנולדו לבניו. זוג מאותו מין כפי שהם מופיעים בתעודות ציבוריות זרות שהומצאו על-ידי
4 הוריהם. מדובר בזוג נשים, שאחת מהן נולדה כגבר. על פי הטענה הקטינה נולדה מהריון
5 ספונטני מזרע של זו שהייתה גבר בעברה.
6
7 בעתירה מתבקש להורות לרשות, רשות האוכלוסין וההגירה (להלן: **הרשות**), לרשום את העותרת
8 3 (להלן: **העותרת 3** או **הקטינה**), שנולדה בארה"ב, לא רק כבתה של העותרת 1 אלא גם כבתה של
9 העותרת 2, בהתאם למסמכים שהמציאו לצורך כך. העותרות טוענות כי אין מחלוקת כי העותרת
10 1 היא אמה של הקטינה וכי מכח ההורות זכאית הקטינה לאזרחות ישראלית, וכי רישומה של
11 העותרת 1 בלבד כאמה של הקטינה יגרום לרישום פרטים לא שלמים במרשם האוכלוסין, ומכאן
12 לפגיעה בזכויות הקטינה וכן בזכויות העותרות 1-2. לטענתן, סרוב הרשות לרשום את הורות שתי
13 העותרות לקטינה הינו נעדר סמכות, בלתי סביר, מנוגד לכללי הצדק הטבעי ומפלה הן במישור
14 המינהלי, הן במישור החוקתי.
15
16 הרשות טוענת כי משום שלטענת העותרות הקטינה נולדה כתוצאה מהריון ספונטני שהרתה
17 העותרת 1 מזרע של העותרת 2, הרי שלטענתן העותרת 2 היא הורה ביולוגי של הקטינה. לפיכך,
18 טוענת הרשות כי על העותרות לפעול לרישום ההורות של העותרת 2 לקטינה בהתאם לנוהל
19 הרשות מספר 2.2.0007 "נוהל הוספת פרטי אב לקטין תושב ישראל הרשום במרשם
20 האוכלוסין" (להלן: **הנוהל**). זאת, על דרך הוכחת ההורות הביולוגית, ולא בהסתמך על תעודת
21 הלידה הזרה, שכן אין מדובר ברישום "הורות רישומית" אלא ברישום הורות גנטית שמחייבת

1 המצאת פסק דין הצהרתי של בית המשפט לענייני משפחה שקובע את ההורות הביולוגית לאחר
2 שזו תוכח כעניין עובדתי.

3
4 בדומה לעתירות הקודמות בענייני רישום פרטים במרשם האוכלוסין בהסתמך על תעודות זרות,
5 גם דינה של עתירה זו להתקבל, בהסתמך על לשון החוק, על תכליתו, ועל פסיקת בית המשפט
6 העליון באשר לגדרי שיקול דעתה של הרשות במקרים שבהם מוצגת תעוצה ציבורית זרה ומתבקש
7 רישום פרטים לפיה במרשם האוכלוסין.

9 עיקרי העובדות וההליכים שלעניין

10 1. העותרת 1 היא אזרחית ישראלית שהתגוררה בישראל עד שנת 2014, אז העתיקה את
11 מגוריה לסן פרנסיסקו בארה"ב, שם פגשה את העותרת 2 - אזרחית ארה"ב שהיא אישה
12 טרנסג'נדרית והן מקיימות מערכת זוגית ומשפחתית (להלן יחד: **העותרות**). העותרות קיבלו
13 החלטה להרחיב את התא המשפחתי שלהן, והעותרת 1 הרתה באופן ספונטני וביום 31.05.2019
14 ילדה את העותרת 3 בסן פרנסיסקו ארה"ב. בתעודת הלידה שנמסרה בבית החולים נרשמו
15 העותרות כאמהותיה של הקטינה (להלן: **תעודת הלידה**), והורותן נרשמה באותו אופן גם במרשם
16 האוכלוסין בארה"ב. במהלך שנת 2020 עברו העותרות להתגורר בברלין, גרמניה, ובחודש פברואר
17 2022 פנו לקונסוליה בברלין בבקשה להנפיק לקטינה דרכון ישראלי, ולהרשם בו כאמהותיה
18 בהסתמך על הרשום בתעודת הלידה.

19
20 2. ביום 02.06.2022 קיבלו העותרות את תשובת הרשות בדוא"ל ובה נרשם כי: **"היות ובת**
21 **הזוד הינה טרנסג'נדר יש להמציא הוכחות כי הילד נושא את המטען הגנטי שלה ולכן יש**
22 **להפנות לבית משפט בארץ"**, וכמו כן הוצע כי ניתן לרשום את פרטי הקטינה ללא פרטי
23 האב/אם השניה, וכי באשר לשם המשפחה יכולה האם הביולוגית לשנות את שם משפחתה
24 ובהתאם לכך יירשם הילד (תשובת הרשות צורפה כנספח 2 לעתירה). העותרות טוענות כי העבירו
25 פניות נוספות לשרת הפנים, למנכ"ל הרשות וליועץ המשפטי שלה, וכן ליועצת המשפטית לממשלה
26 אך לא קיבלו תשובות ענייניות, ולפיכך הוגשה העתירה שלפניי ביום 20.12.2022.

27
28 3. ביום 25.12.22 קבעתי כי לאור פסיקה רבה בנושא תגיש הרשות תגובה לעתירה גופה
29 ובמסגרתה תתייחס לפסיקת בית המשפט העליון ובית המשפט לעניינים מנהליים בנושא העתירה
30 ותבהיר מה השוני במקרה זה ומדוע לא פעלה בהתאם להלכות אלה הפעם. עוד הוריתי כי התגובה
31 תוגש עד יום 9.01.23, אך זו הוגשה רק ביום 12.02.23, תוך שהרשות חויבה בהוצאות מאחר
32 שהעמידה את בית המשפט בפני עובדה מוגמרת בהגשת שלוש בקשות להארכת המועד ביום שבו
33 היתה אמורה להיות מוגשת התגובה כאמור בבקשה קודמת של הרשות, והכל בהעדר הסכמה בין
34 הצדדים ובתוספת להעדר המענה המתמשך לפניות העותרות.

35
36 4. תגובת העותרות לתשובת הרשות הוגשה ביום 21.03.23 ובהעדר הסכמה בין הצדדים
37 התקיים ביום 19.07.23 דיון בעתירה בפניי, ובו חזרו הצדדים על טיעוניהם והשלימו אותם בעל-
38 פה. ב"כ הרשות טענה בהרחבה כי בנסיבות העניין על הרשות לדעת בודאות מי משתי העותרות
39 ילדה את הקטינה ומי לטענתה היא "האם השניה" שלא ניתן לרשום אלא לאחר שיוכח הקשר

1 הגנטי, וכי לשם כך מתחייב שהעותרות ימצאו את תעודת הלידה ומסמך שחרור מבית החולים
 2 ("ראיה לפרי בטן"). יצוין כי ב"כ הרשות נמנעה מלהשיב לשאלות בית המשפט החוזרות האם
 3 הרשות תסכים לרישום אם יומצאו המסמכים הללו. בסופו של יום הבהירה הרשות כי בכל מקרה
 4 כיוון שהפניה של העותרות בבקשה לרישום נעשתה 3 שנים לאחר הלידה, הרי שגם אם יוצגו
 5 התעודות מבית החולים, הנוהל דורש בדיקה גנטית ולפיכך על העותרות לפנות לבית המשפט
 6 למשפחה ולבקש פסק דין הצהרתי (עמ' 5 לפר' ש' 12-17). למרות הדברים הללו, ב"כ העותרות
 7 הציג בדיון את מכתב השחרור מבית החולים שעליו שמה של העותרת 1 כמי שילדה את הקטינה,
 8 והוסיף וטען כי הרשות הסכימה לרישומה כאמה של הקטינה ולכן אינה רשאית עתה לחזור בה
 9 מההסכמה ולהציב תנאים נוספים לרישום הורותה, אלא כל הדיון נסוב סביב רישום ההורות של
 10 העותרת 2 בלבד. בהמשך אותו היום הוגשו לתיק בית המשפט מכתב השחרור וסיכום האישפוז
 11 של העותרת 1 מבית החולים לאחר לידת הקטינה.

12 לפיכך ניתן בזאת פסק הדין.
 13
 14

15 תמצית טיעוני הצדדים

16 5. אבהיר בפתח הדברים כי על אף שבטענות העותרות פורטו בהרחבה יתרה שיקולים של
 17 טובת הילד והמשפט הבינלאומי, לב המחלוקת הדורש הכרעה במקרה זה, נמצא בטיעוניהם
 18 באשר לשיקול דעתה של הרשות לרשום פרטי זהות במרשם האוכלוסין כאשר היא מתבקשת
 19 לעשות זאת בהתאם לתעודה ציבורית זרה. המחלוקת מצומצמת לשאלת רישום שם והורות
 20 לעומת רישום פרטי זהות אחרים, כאשר העותרות טוענות כי דין שני המקרים זהה ושיקול דעת
 21 הרשות מצומצם לגבי רישומם כמו לגבי כל פרט אחר, ואילו הרשות טוענת כי הרישום בהסתמך
 22 על תעודת לידה מוגבל למקרים שבהם ההורות "רישומית" בלבד ואין מדובר בהורות שהיא גם
 23 ביולוגית, כפי הנסיבות במקרה שלפניי, שאז נדרש להמציא פסק דין הצהרתי בדבר ההורות
 24 הביולוגית. לפיכך, למען היעילות, אתמקד בטענות הצדדים באשר למחלוקת זו, ואשמיט את
 25 אותם טיעונים אשר לא נדרש לעסוק בהן לצורך ההכרעה בה.
 26

27 תמצית טיעוני העותרות

28 6. העותרות טוענות, כי ההלכה בישראל בת עשרות שנים ועקבית, ולפיה בכל מקום שבו
 29 מוצגת לפקיד המרשם תעודה ציבורית תקפה שאינה מגלה על פניה טעות עובדתית ברורה, על
 30 הפקיד לרשום את הפרטים המופיעים בה במרשם, בהיותו רשות מנהלית שאינה שיפוטית שעליו
 31 לקבל את המוצג לו בחזקת אמת. לטענתן, הלכה זו חלה לגבי רישום הורות בהסתמך על תעודות
 32 לידה זרות, לרבות כאשר ההורים הם מאותו המין, וכך נפסק הן כאשר דובר בשני אבות, הן
 33 כאשר דובר בשתי אמהות, וכך יש לרשום גם בנסיבות ענייננו.
 34

35 7. העותרות מוסיפות וטוענות כי נקודת המוצא לדיון אינה שאלת אזרחות הקטינה, אשר
 36 אין לגביה מחלוקת, אלא שאלת רישום העותרת 2 כהורה שלה, וכי המסגרת הנורמטיבית
 37 הרלוונטית לכך קבועה [בחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה – 1965](#) (להלן: [חוק מרשם האוכלוסין](#)
 38 או [החוק](#)). לטענת העותרות, לפי סעיף 2(א) לחוק, יירשמו במרשם האוכלוסין הפרטים הכוללים
 39 בין היתר את שמות ההורים, שמות הילדים, תאריכי לידתם ומינם. לטענתן, בהתאם לסעיפים

1 19-ב19 ד לחוק, כאשר מוצגת לפקיד הרישום תעודה ציבורית והוא מתבקש לרשום כפרט הנרשם
2 לראשונה של תושב או לבצע שינוי בפרטי הרישום, עליו לבצע את הרישום או השינוי בהתאם
3 לפרטים הרשומים בתעודה שהוצגה לו.

4
5 8. העותרות טוענות עוד כי לפקיד הרישום אסור לסרב לרשום את הפרטים המתבקשים
6 עקב חששות לגבי תוקפה בישראל של הפעולה המשפטית שעליה מעידה תעודה ציבורית זרה,
7 למעט אם גלוי וברור על פני הדברים כי התעודה אינה אמיתית, או במקרים יוצאים מהכלל כאשר
8 הסטטוס הזר פוגע בתקנת הציבור. לפיכך, לטענתן, אין לרשות שיקול דעת לעניין הרישום
9 המבוקש על ידן, וסירובה לרשום את ההורות והשם של הקטינה באופן שתואם את הכתוב
10 בתעודת הלידה הזרה שלה, שהינה תעודה ציבורית זרה, מנוגד לחוק, לכללי המשפט הבינלאומי
11 ולפסיקת בית המשפט העליון.

12
13 9. העותרות טוענות כי לאור קיומה של הלכה משפטית ברורה ועקבית של בית המשפט
14 העליון, אין להידרש מחדש לפלוגתאות שהוכרעו בשאלה זו, ולפיכך יש ליתן להן סעד מידי
15 התואם את ההלכה בעניין. עם זאת, העותרות מוסיפות וטוענות, כי בנוסף לכך שפעולת הרשות
16 בעניין מנוגדת להלכה הפסוקה, היא גם מפלה, מנוגדת לנהלי הרשות עצמם, פוגעת בטובת הילד
17 ובזכות לשוויון של ההורים ויוצרת פיצול סטטוס קיצוני לקטינה בין ישראל לחו"ל לרבות שמות
18 שונים בתעודות הזרות ובתעודות הישראליות. בנוסף, טוענות העותרות כי פעולת הרשות אינה
19 מנומקת, בלתי סבירה ומנוגדת לכללי הצד הטבעיים.

20
21 10. לכן מבקשות העותרות כי העתירה תתקבל, וכי תינתן הוראה לרשות לרשום בהתאם
22 להוראות [חוק מרשם האוכלוסין](#) ובהתאם לפסיקת בית המשפט העליון את העותרת 3 גם כבתה
23 של העותרת 2 כמופיע בתעודת הלידה שלה, על כל המשתמע מכך, ולחייב את הרשות בהוצאות על
24 הצד הגבוה שישקפו את החומרה היתרה שבהתנהלותה כלפי בני זוג מאותו המין.

25 טיעוני הרשות

26
27 11. הרשות טוענת, כי אף שהדבר לא צויין בעתירה, מפניות ומתכתובת קודמת עם העותרות
28 ידוע לה כי לטענתן הקטינה נולדה כתוצאה מהיריון ספונטני שהרתה העותרת 1 מזרע של העותרת
29 2 ולפיכך הקטינה היא בת ביולוגית של שתי העותרות, ולא רק של העותרת 1. הרשות טוענת כי
30 במקרים קודמים שבהם נרשמה הורות של בן הזוג של ההורה הגנטי של יילוד שנולד בחו"ל
31 בפונדקאות, הוכח ראשית הקשר הגנטי להורה הגנטי וניתן ליילוד מעמד בהתאם לכך בישראל,
32 ולאחר מכן נרשמה ההורות של בן הזוג של ההורה הגנטי על היילוד כהורות משפטית, ומבלי
33 שכוננה הורות מהותית שלו ליילוד לפי הדין בישראל. הרשות טוענת כי במקרה זה, בשל הטענה כי
34 העותרת 1 נכנסה להיריון ספונטני מזרע של העותרת 2, הסוגיה הרלוונטית היא ההורות הגנטית
35 של העותרת 2 על הקטינה, ואין מדובר במקרה זה ברישום הורות "רישומית" אלא ברישום
36 במרשם האוכלוסין המבוסס על אדן ההורות הגנטית, אשר יש להוכיחה בהתאם לדרכי ההוכחה
37 שהותוו לצורך כך.

38

12. הרשות טוענת כי הוספת פרטי אב לקטין הרשום במרשם האוכלוסין מוסדרת תחת הנוהל אשר עבר תחת שבט ביקורתו של בית המשפט העליון, וכי על העותרות לפעול לרישום ההורות בהתאם להוראותיו על דרך הוכחת ההורות הביולוגית הנטענת על ידן, ולא בהסתמך על תעודת הלידה הזרה. במסגרת זו, טוענת הרשות כי בשלב ראשון על העותרות להמציא תעודת לידה וראיות לכך שהעותרת 1 היא האם היולדת, מאומתות כנדרש, לצורך רישום העותרת 1 כאמה של הקטינה, ולאחר מכן עליהן לפעול לרישום פרטי העותרת 2 כהורה גנטי נוסף באותה דרך שבה מתווסף רישום פרטי אב גנטי לפרטי קטין הרשום במרשם האוכלוסין לפי הנוהל.

13. בנסיבות המקרה שלפניי, טוענת הרשות כי לפי הנוהל, על הבקשה לרישום האב הגנטי להיות מוגשת בתוך שנה ממועד לידת הקטין, שאחרת תידרש המצאת פסק דין הקובע את האבהות. משכך, לטענתה, גם בעניינן של העותרות, כבכל מקרה אחר של בקשה לרישום הורות של אב גנטי המוגשת כאשר הקטינה כבת 3 שנים, על העותרות להמציא פסק דין הצהרתי מבית המשפט לענייני משפחה הקובע הורות ביולוגית של העותרת 2 כמקור הזרע שממנו נולדה הקטינה, וכך הורתה להן לעשות.

14. הרשות מוסיפה וטוענת כי אין הבדל לצורך ניתוח השאלה המשפטית המתעוררת בעניין זה, בין המסמכים הנדרשים לצורך הוספת פרטי אב גנטי למרשם לבין המסמכים שהתבקשו לצורך רישום העותרת 2 כהורה של הקטינה, בהיותה מקור הזרע שממנו נולדה, וזאת לטענתה ללא קשר למין או למגדר של העותרות. מכאן, לטענת הרשות, העותרות לא הופלו על ידה, אלא ההבחנה היא בין מקרה שבו ההורות של בן הזוג של ההורה הביולוגי היא הורות "רישומית" בלבד שניתן להסתפק לצורך רישומה בפרטי תעודות ציבוריות זרות, לבין מקרה של הורות ביולוגית של ההורה שרישומה מתבקש להוספה אשר מחייב להסתמך על פסק דין כדי לרשות הורות משפטית לפי הדין הישראלי ולא ניתן לרשמו לפי תעודה זרה.

תשובת העותרות

15. העותרות משיבות לטיעוני הרשות, ראשית כי אין מחלוקת לגבי הורותה של העותרת 1 לקטינה, ומשכך לא נדרש להוכיח דבר נוסף באשר לאזרחותה הישראלית של הקטינה.

16. בנוסף טוענות העותרות, כי בניגוד לטענת הרשות, אין בקשה לאפשר את רישום הורות העותרת 2 לקטינה בשל קיומו של קשר גנטי ביניהן, אלא מכוחה של התעודה הציבורית. לטענתן, ההורות שהן מבקשות לקבל הכרה בה היא "הורות רישומית" כלשון הרשות, והנתון של קיום הקשר הגנטי הוא קיים אך הן אינן מבקשות להיבנות ממנו, אלא מהתעודה הזרה בלבד. העותרות מוסיפות וטוענות כי קבלת פרשנות הרשות תטיל על קטינים שמקיימים קשר גנטי עם שני הוריהם יידרש הליך נוסף, פולשני ומכביד, בהשוואה למי שאינם מקיימים קשר כזה, ושלגביהם תסתפק הרשות בתעודה הזרה בלבד.

17. העותרות טוענות כי הנוהל שעליו מבקשת הרשות להסתמך, אינו יכול לגבור על פסיקת בית המשפט העליון שקובעת הלכה למקרים שבהם מתבקש רישום פרטי רישום של שם והורות לפי תעודות ציבוריות זרות. העותרות מוסיפות וטוענות כי אין בתגובת הרשות הסבר להבדל בין

1 מקרה של רישום הורות של בת הזוג של האם הביולוגית שאין לה קשר גנטי לילוד שמתאפשר
 2 לפי תעודה זרה לבין מקרה שבו יש קשר גנטי כזה שבו מתבקשת תוספת ראייתית של הוכחת
 3 הקשר הגנטי. בנוסף, לטענתן, תגובת הרשות אינה מסבירה כיצד מדיניותה עולה בקנה אחד עם
 4 המשפט הבינלאומי הפרטי ועם טובת הקטינה וזכותה שהוריה יוכרו באותו אופן בכל מדינות
 5 העולם, ועם הצורך במניעת פיצול סטטוס. העותרות טוענות לפיכך, כי אף אילו היה הנוהל עומד
 6 לבחינה כשלעצמו, ולא היתה בעניין הלכה פסוקה וותיקה ועקבית, ראוי לקבל את העתירה ולבטל
 7 את החלטת הרשות, שכן המדובר בנוהל שרירותי, שלא עומד בבסיסו כל היגיון או הצדקה,
 8 ושגורם קשיים רבים לעותרות ופוגע בזכויותיהן באופן לא מידתי.

דין והכרעה

11 18. אדגיש בפתח הדברים, כי הצדדים הציגו בהרחבה רבה את הפסיקה העניפה בענייני חובת
 12 רישום על בסיס תעודות זרות, לרבות בענייני זוגות חד מיניים, כאשר מחד גיסא טוענות העותרות
 13 כי יש להחילה כפי שהיא על עניינן, ואילו הרשות טענה כי יש לאבחן את המקרה הנוכחי מהלכה
 14 זו לאור הטענה לקיום קשר גנטי בין העותרת 2 לבין הקטינה. מחלוקת זו היא לב העניין ולפיכך
 15 אתמקד בה בפסק הדין, ואפרט את הנימוקים שבשלהם אני סבורה כי דין העתירה להתקבל.

17 19. לאחרונה דנתי במקרה שבו שני זוגות גברים שהביאו לעולם ילדים בהליכי פונדקאות
 18 בחו"ל, ובשובם ארצה ביקשו לרשום את שמות המשפחה של הילדים כפי שנרשמו בתעודות
 19 הלידה שלהם שהונפקו בחו"ל, בתעודות המעבר ובדרכון לפי העניין ([עת"מ 56941-05-21 ליאור](#)
 20 **סגל ואח' נ' רשות האוכלוסין וההגירה – משרד הפנים** (נבו, 13.06.2022 להלן: **עניין סגל**). אני
 21 סבורה כי זכויותיהם של הקטינים **בעניין סגל** זהות בהיקפן ובמהותן לזכויות הקטינה בעניין
 22 שלפניי, ואינני רואה ביניהם הבדל המצדיק הכבדה על רישום פרטי זיהוי לפי תעודות ציבוריות
 23 זרות. זאת, אף אם בין הקטינה לבין העותרת 2, בת הזוג של אמה הביולוגית, שלא ילדה את
 24 הקטינה אך הרשומה כהורה שלה בתעודת הלידה, קיים גם קשר גנטי. יתרה מכך, אף אילו היה
 25 הבדל כזה, הוא לא היה מצדיק הכבדה נוספת לצורך רישום פרטי הקטינה במרשם, אלא לכל
 26 היותר היה מצופה כי הרישום יהיה פשוט יותר במקרה זה בשל ידיעת הנתונים לגבי זהות ההורה
 27 הגנטי מקור הזרע שממנו נולדה הקטינה, בבחינת קל וחומר, ולא להיפך כשיטת הרשות.

28 למען בהירות ושלמות התמונה אפתח בתיאור המסגרת הנורמטיבית ולאורה אבחן את המקרה
 29 שלפניי.

המסגרת הנורמטיבית

33 20. המסגרת הנורמטיבית באשר לסמכות הרשות לרשום פרטים אישיים במרשם האוכלוסין,
 34 לרבות שם והורות, כמופיע בתעודות ציבוריות זרות, פורטה בהרחבה על פני עשרות שנים. לאור
 35 עמידתה של הרשות על טענותיה כי ההלכה בדבר חובת הרישום בהתאם לתעודה הציבורית הזרה
 36 אינה חלה במקרה זה, אפתח בפירוט המסגרת שלפיה אין לרשות סמכות לסרב לרישום פרטים
 37 המופיעים בתעודות לידה זרות, וכרשות מנהלית שאינה שיפוטית, אין לה סמכות להידרש במהלך
 38 הרישום לתוקפו של הרישום המתבקש, למעט אם מתבקש רישום שאינו נכון באופן הגלוי לעין.
 39 אוסיף, כי בעניין שלפניי לא זו בלבד שהרישום מתבקש לפי תעודה ציבורית זרה שאומתה כדין
 40 ואין ספק לגבי נכוניתה כשלעצמה, אלא שהאמור בה הוא נכון גם לגופו אף לשיטת הרשות, כך

עתמ (תל אביב) 44361-12/22 *** א.ב., א.מ.-ב., מ.א.ב. נ' רשות האוכלוסין וההגירה, משרד הפנים

1 שנראה על פני הדברים שההכבדה שנדרשה מהעותרות במקרה זה נבעה דווקא משום שהפרטים
2 המתבקשים לרישום נכונים גם ביולוגית וגנטית ולא רק רישומית. אני סבורה כי מצב זה אינו
3 יכול לעמוד, שכן הוא מנוגד לבסיס הרעיוני של חוק מרשם האוכלוסין וההלכה שקובעים את
4 סמכות הרשות לשמש כמאסף סטטיסטי בלבד המחוייב ככלל לרשום את הפרטים בהתאם
5 לתעודות ציבוריות המוצגות לו, וכן הוא מנוגד לכללי המשפט המנהלי בדבר חובת ההוגנות של
6 הרשות.

8 חוק מרשם האוכלוסין – לשון החוק ותכליתו

9 21. חוק מרשם האוכלוסין הובא במקור לאישור הכנסת בשני חלקים, כשחלקו השני הכולל
10 את סעיפים 19א'-19ה' נרשם כתיקון הראשון לחוק. מדבריו של יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט,
11 מר משה אונא, בישיבת הכנסת (ד"כ 08.08.1967, 7-2960), שבה אושר התיקון לחוק עולה, כי
12 הכוונה היתה לצמצם את סמכויותיו של פקיד הרישום כך, שבין היתר:

14 **"ברישום הראשון אפשר לרשום על-פי תעודה ציבורית, והעיקר הוא שבאין תעודה**
15 **כזו, אפשר לרשום על-פי הודעה שנמסרה בהתאם למה שכתוב באותם סעיפים של**
16 **החוק העיקרי הדנים בשאלה כיצד צריך למסור את אותם הפרטים של הרישום.**
17 **סעיף 19ב(ב) מדבר על כך שאם יש לפקיד יסוד סביר להניח שההודעה אינה נכונה,**
18 **הוא יכול לסרב, אבל בעניין המצב האישי אינו יכול לסרב, אלא בהגבלה אחת אם**
19 **ההודעה עמדה בסתירה לרישום אחר שבמרשם או לתעודה ציבורית, המעידה על**
20 **הפרט הנדון"**

22 22. בדיון בוועדה הועלו הסתייגויות שונות, שרובן נגעו לעידוד עליה ולניסיון להימנע
23 מהכבדה על העולים החדשים (כפי העולה גם מדברי ההסבר שפורסמו בנוגע לחוק המקורי),
24 שהגיעו ממדינות שונות ובנסיבות שונות, בהן לא החזיקו בתעודות רשמיות בנוגע למעמד האישי
25 והדת, ובנוגע לעולים החדשים שנולדו או שנישאו בקפריסין ולא אחזו בתעודות כנדרש (ראו: ה"ח
26 תשכ"ד מס' 622 עמ' 272). על כן ביקשו המציעים להסתפק בהודעת הנרשמים במקרים של העדר
27 תעודה ציבורית להוכיח את אמיתות הצהרתם. מיעוט ההתנגדויות ביקשו להצמיד את הרישום
28 להלכה היהודית, בטענה שגורם לא הלכתי לא יכול להכריע בספק המתעורר ברישום המצב
29 האישי (ראו דבריו של ח"כ מנחם פרוש מאגודת ישראל, ד"כ 08.08.1967, עמ' 2964). כל התיקונים
30 שהתבקשו נדחו, והנוסח שהתקבל היה הנוסח שהוכן על-ידי ועדת החוקה, חוק ומשפט ללא
31 שינוי.. מנוסח החוק, ומהפרשנות שניתנה לו מאז ועד היום על-ידי בית המשפט העליון, עולה
32 מסקנה חד משמעית התומכת בעמדת העותרות. ואפרט.

34 23. סעיף 19א' לחוק מרשם האוכלוסין קובע: **"בסעיפים 19ב עד 19ה, "תעודה ציבורית" –**
35 **כמשמעותה בפקודת העדות. "פקודת הראיות** החליפה את חוק העדות, ואף כי סעיף 19א' לחוק
36 מרשם האוכלוסין לא תוקן, יש לקרוא לתוכו את הגדרת "תעודה ציבורית" שבסעיף 29 לפקודת
37 הראיות:

38 **"תעודה ציבורית – "תעודה של אחד הגופים המנויים להלן שהיא מעשה חקיקה,**
39 **שיפוט או ביצוע, או רשומה של מעשה כאמור, או שהיא חלק מן הרשומות**
40 **הרשמיות של אחד הגופים המנויים להלן, ובכלל זה תעודה המוחזקת כרשומה, בין**
41 **שנעשתה בדרך רשמית ובין בדרך אחרת; ואלה הגופים:**
42 **(1) מדינת ישראל או הרשות הריבונית של שטח ארץ שמחוץ לישראל;"**

סעיף 19'ב' לחוק מרשם האוכלוסין קובע:

"(א) פרט רישום של תושב הנרשם לראשונה יירשם על פי תעודה ציבורית שהוצגה לפקיד הרישום, ובאין תעודה כזאת – על פי הודעה שנמסרה לפי הסעיפים 5 עד 14.

(ב) נתבקש פקיד הרישום לרשום פרט רישום על פי הודעה בלבד, ואחרי שהפעיל סמכויותיו לפי סעיף 19 היה לו יסוד סביר להניח שההודעה אינה נכונה יסרב לרשום על פיה; אולם לגבי המצב האישי לא יסרב כאמור אלא אם עמדה ההודעה בסתירה לרישום אחר שבמרשם או לתעודה ציבורית המעידה על הפרט הנדון."

24. בית המשפט העליון עסק לא אחת בפסיקתו ברישום פרטים אישיים שונים במרשם האוכלוסין, אשר ניתן להקיש מהן לעניין שלפניי, בין באנלוגיה ישירה, בין בהיקש מקל וחומר. בבג"צ 143/62 הנריט אנה קטרינה פונק שלזינגר נגד שר-הפנים, פ"ד יז 225 (19663), להלן: עניין פונק שלזינגר) נפסק לראשונה, עוד טרם חקיקת חוק מרשם האוכלוסין, כי תפקידו של פקיד הרישום הוא כשל "מאסף סטטיסטי לצורך ניהול ספר התושבים" וכי שיקוליו הם שיקולים מנהליים גרידא. עוד נקבע שם, כי "בהיותו רשות מנהלית יחדור לתחום לא-לו אם יחפוץ להכריע בפלוגתה משפטית", ולכן "משהומצאה לפקיד ראייה לכאורה, חייב הוא להסתפק בכך" (שם, בפסקאות 6, 9).

25. בהמשך, שנים לאחר החלפת פקודת מרשם התושבים, תש"ט 1949, בחוק מרשם האוכלוסין בשנת 1965, נקבע בבג"ץ 1779/99 ניקול ברנר קדיש ואח' נ' שר הפנים, פ"ד נד(2) 368, (2000), להלן: עניין ברנר-קדיש). כי צו אימוץ זר יהיה תקף בישראל לצורך רישום בהתאם אליו במרשם האוכלוסין, כל עוד לא נפסל בהליך שיפוטי, זאת, על סמך הלכת פונק שלזינגר. בעניין ברנר קדיש נדונה הכרה באימוץ שנעשה כדין בארה"ב ע"י בת-זוגה של אם ביולוגית. הילד אומץ כחוק בארה"ב על-ידי בת-זוגה של העותרת, אך משרד הפנים סירב לרשום אותה במרשם האוכלוסין כאמו של הילד, וזאת בטענה כי "אי-נכונותו של הרישום [בארה"ב] גלויה לעין ואינה מוטלת בספק", משום שמבחינה ביולוגית קיומם של שני הורים בני אותו מין איננו אפשרי. העתירה התקבלה. ביהמ"ש פסק כי כללי המשפט הבינלאומי הפרטי מחייבים כי מעמד אישי של אדם יוכר באופן אחיד בכל המדינות. במקרה זה האימוץ כבר נרשם כחוק בארה"ב. אי-הכרה בצו-אימוץ זר משחררת את ההורים המאמצים מחובותיהם כלפי המאומצים, ובכך פוגעת באינטרסים של הילדים. ביהמ"ש הדגיש, כאמור, שצו האימוץ הזר תקף בישראל כל עוד לא נפסל בהליך שיפוטי. עוד קבע בית המשפט באותו עניין שפקיד רישום אינו מוסמך לקבוע מהו תוקפו של הרישום שאותו הוא נדרש לרשום, אלא חייב לרשום את אשר מופיע בתעודות שהוצגו לו, אלא אם מדובר ב"אי-נכונות של הרישום הגלויה לעין ואינה מוטלת בספק". בית המשפט הבהיר כי לא היה מדובר באי-נכונות הגלויה לעין, שכן הרישום אינו משקף את ההיבט הביולוגי אלא את ההיבט המשפטי, וכי "פקיד רישום אינו מוסמך לקבוע מהו תוקפו של הרישום שאותו הוא נדרש לרשום, אלא חייב הוא לרשום את אשר האזרח אומר לו, אלא אם מדובר ב"אי נכונותו של הרישום הגלויה לעין ואינה מוטלת בספק". (שם, עמ' 374 פסקה ו). בעתירה זו התבקש ונדון דיון נוסף, בהרכב מורחב של תשעה שופטים (דנג"ץ 4252/00 שר הפנים נ' ניקול ברנר-קדיש (נבו 02.03.2008)), אך המדינה הסכימה למחיקת העתירה, בכפוף לעמדה שתתקבל בחקיקה.

26. [בבג"ץ 3045/05 יוסי בן-ארי נ' מנהל מינהל האוכלוסין](#), סא(3) 537 (2006), להלן: עניין **בן-ארי**), בית המשפט העליון, בהרכב מורחב של שבעה שופטים, החיל את הלכת פונק שלזינגר גם על נישואין של בני זוג מאותו מין, וקבע כי "על רקע תפקידו של פקיד הרישום כמאסף חומר סטטיסטי לצורך ניהול המרשם, על פקיד הרישום לרשום במרשם האוכלוסין את העולה מהתעודה הציבורית המוגשת לו על ידי העותרות, לפיה העותרות נשואים", מבלי שיהיה בכך כדי להכיר בנישואין כאלה בישראל, בין על-ידי הפקיד, בין על ידי בית המשפט, אלא בידי המחוקק ובנפרד משאלת הרישום כשלעצמו (שם, פסקה 23, עוד ראו לעניין החלת הלכת פונק שלזינגר לעניין רישום גיור של עולים ([בבג"ץ 264/87 התאחדות הספרדים שומרי תורה - תנועת ש"ס נ' מנהל מינהל האוכלוסין במשרד הפנים](#), פ"ד מג(2) 723 (1989)) ([ובג"ץ 1031/93 אליאן](#) (חוה) פסרו (גולדשטיין) נ' שר הפנים (נבו 12.11.1995) ([ובג"ץ 5070/95 נעמת - תנועת נשים עובדות ומתנדבות נ' שר הפנים](#), נו(2) 721 (2002)).

27. בית המשפט בעניין **בן-ארי** עמד גם על הביקורת כנגד גישה זו המחייבת רישום על סמך תעודה ציבורית, אך קבע (בדעת רוב (בפסקה 14 לפסק דינו של כב' הנשיא אהרן ברק):

"אכן, הלכת פונק שלזינגר ראויה היא וטובה. אין זה ראוי כי בלא הוראה מפורשת בחוק המרשם תוענק לפקיד הרישום - כלומר, לשר הפנים - הסמכות להכריע בשאלות יסוד של החברה הישראלית. אין זה ראוי כי בכל עת בו חל שינוי בראשותו של משרד הפנים יבוא שינוי במדיניות בשאלות מפתח של המדינה. שאלות אלה ראוי להן כי יוכרעו על ידי העם באמצעות נציגיו בכנסת. כל עוד הכנסת לא אמרה את דברה ראוי הוא, ככל האפשר, כי ההכרעות הערכיות הללו לא יעשו בגדריו של המרשם. הלכת פונק שלזינגר נותנת ביטוי לתפיסה זו. אכן, דווקא מי שמבקש להתרחק מהכרעה בסמלים, צריך לדבוק בהמשכה של פרשת פונק שלזינגר ובהעמקתה." (הדגשה שלי - מ' א' ג').

28. [בבג"ץ 566/11 דורון ממת-מגד ואח' נ' משרד הפנים ואח'](#) [ובג"ץ 6569/11 ד"ר אילן טבק אבירם ואח' נ' שר הפנים](#), פ"ד סו(3) 493 (2014), עסק בית המשפט העליון, בהרכב מורחב של שבעה שופטים, במישרין בזיקה שבין רישום בן הזוג של אביה הגנטי של קטינה כאביה במרשם האוכלוסין, לבין העדר צו הורות פסיקתי או צו אימוץ לגביה, כבמקרה שלפניי. בית המשפט העליון פסק ברוב דעות (עמ' 530 פסקה ה, עמ' 531 פסקה א), כי:

"סירובו של פקיד הרישום לרשום את פרט ההורות על יסוד תעודת הלידה והצו השיפוטי הזר שהוצגו לו, הוא משום הכרעה בסוגיות שהמשיבים עצמם טוענות שלא לפקיד המרשם להכריע בהן. הטענה שפקיד המרשם נדרש לרשום על פיה היא טענה להורות משפטית מכח פונדקאות על פי דין זר, והיא מלווה בתעודות ציבוריות תקפות המעידות עליה." (ההדגשה שלי - מ' א' ג').

ובהמשך (שם, עמ' 531 פסקה ו, עמ' 532 פסקה א):

"פקיד המרשם המסרב לרשום את ההורה השני על הסף, אף שהונחו לפניו תעודות ציבוריות תקפות, כמוהו כאומר: "איני יודע הורות משפטית מכח פונדקאות מהי", ולחלופין: "לא אפשרי כי יירשמו שני הורים מאותו מין במרשם". ואולם אין מקום לעמדה גורפת שכזו בהפעלת סמכות הרישום."

29. לפיכך נקבע לגבי רישום העותר שאינו אביה הביולוגי של הקטינה כאביה השני במרשם האוכלוסין, כי "די בתעודות הציבוריות כדי לחייב את פקיד הרישום לרשום את בן הזוג השני כהורה" (שם, עמ' 537 פסקה א), וללא שיהיה בכך כדי להכריע בהליך ההכרה בהורות שלו עליה

1 לגופו (לעניין צו הורות פסיקתי כצו מכונן שאינו הצהרתי בלבד, ראו [בע"מ 4880/18 פלונית ואח'](#)
 2 [נ' היועץ המשפטי לממשלה](#) (נבו, 24.01.19). לחיזוק ההבחנה בין הרישום לבין המעמד של קטין
 3 שנולד לבני זוג שאחד מהם ישראלי והשני זר ראו גם [בגץ 10533/04 איל ויס נ' שר הפנים](#) (נבו,
 4 28.06.11).

5
 6 30. [בבגץ 3987/15 גישה](#) – [מרכז לשמירה על הזכות לנוע נ' שר הפנים](#) (נבו, 25.11.19 להלן:
 7 [עניין גישה](#)), דן בית המשפט העליון בסמכות פקיד הרישום על פי [חוק מרשם האוכלוסין](#),
 8 להשהות רישום נישואין לפי בקשה שצורפו אליה תעודות ציבוריות, כנדרש. [בית המשפט העליון](#)
 9 [פסק באופן שאינו משתמע לשתי פנים כי סמכות הפקיד היא טכנית ואינה כוללת הכרעה](#)
 10 [בשאלות משפטיות חשובות](#) (פס' 6):

11 "על פי סעיף 3 לחוק המרשם רישום בנוגע למצבו האישי של אדם (כמו גם פרטי
 12 הלאום, הדת ושם בן זוגו) – לא ישמש ראיה לכאורה לנכונותו. רבות נכתב
 13 בפסיקתו של בית משפט זה על מעמדו של הרישום במרשם האוכלוסין הישראלי.
 14 בפסק הדין [בבג"ץ 143/62 פונק שלזינגר נ' שר-הפנים](#), ...צוין כי: "[תפקידו של](#)
 15 [פקיד רישום, \[...\] אינו אלא תפקיד של מאסף חומר סטטיסטי לצורך ניהול ספר](#)
 16 [התושבים, ושום סמכות שיפוטית לא ניתנה בידו](#)", ובהמשך צוין כי (שם, בעמ'
 17 246-247):

18 "על פקיד הרישום לשוות לנגד עיניו תמיד כי אין הוא שופט ואין הוא פוסק, אלא
 19 הוא רושם בלבד; והוא אינו רושם אלא את אשר האזרח החייב ברישום אומר לו
 20 לרשום. החוק מסמיך את פקיד הרישום לסרב לרשום את אשר נראה בעיניו כוזב
 21 או מטעה; למטרה זו נתונה לו הסמכות לדרוש מן האדם החייב ברישום מסמכים
 22 וראיות אחרות להוכחת הדבר שלרישומו הוא טוען, אך כשפקיד הרישום אינו רואה
 23 סיבה לכאורה להטיל ספק בפרטים הנמסרים לו על-ידי האדם החייב ברישום, או
 24 – לאחר שנתעורר בו ספק והוא דרש ראיות כאמור – אם נחה דעתו שלכאורה הוכחו
 25 לו פרטים אלה, כי אז חייב פקיד הרישום לרשםם [...]".

26
 27
 28 31. היינו, נקבע כי ההוראות בדבר קיומו של הליך בירור גורף, בכל מקרה בו מוגשת בקשה
 29 לשינוי מצב אישי של תושב ישראל, המבסס טענותיו על קשר זוגי עם מי שאינו אזרח ישראל,
 30 נקבעו בחריגה מסמכות, שכן רישום שינוי המצב האישי של תושב על בסיס תעודה ציבורית,
 31 המוגשת יחד עם הבקשה, אינו מאפשר לפקיד הרישום לקבוע חובת בירור כללית וגורפת, החלה
 32 על מספר רב של מקרים ללא אבחנה ביניהם וללא בחינה פרטנית. סמכותו, ואף חובתו, של הפקיד
 33 היא לערוך בירור כזה, אך "[במקרים חריגים, שבהם מאפייני ההליך מעלים חשש לחוסר נכונות](#)
 34 [פרטי הרישום, לאי-אמיתות התעודה הציבורית, או למעשה תרמית](#)" (שם, בפסקה 2-21).

35
 36 32. [בעניין סגל](#), יישמתי את ההלכה כפי שבאה לידי ביטוי, בין השאר, בפסקי הדין לעיל,
 37 וקבעתי לפיכך בסעיפים 26-27 לפסק הדין, כי:

38 "בעניין שלפניי, תעודות הלידה של העותרות הקטינים, שהינן תעודות ציבוריות
 39 לפי [סעיף 29 לפקודת הראיות](#), שהוצאו להם במדינות זרות, הן המסמך הנדרש
 40 והמספיק לצורך רישום השם הפרטי ושם המשפחה של כל אחד מהם על-ידי פקיד
 41 הרישום לפי סמכותו. אין לפקיד הרישום סמכות להימנע מרישום השמות כפי
 42 שהם מופיעים בתעודות הציבוריות, אלא במקרים חריגים שבהם עולה בו חשש
 43 שהפרטים או התעודה אינם אמיתיים. קל וחומר נכון הדבר, שעה שמדינת ישראל
 44 עצמה נקבה בשמות אלה בתעודות מעבר שהנפיקה לקטינים, ובפסקי דין שניתנו
 45 לגביהם טרם רישומם, אף אם אין המדובר בצווי הורות פסיקתיים.
 46 לפקיד הרישום אין סמכות לקבוע שם לקטין או לבחור אותו תחת השם שקבעו
 47 הוריו, או הורהו היחיד לפי העניין, ואין צורך להרחיב ולדון לצורך קביעה זו בזכות
 48 לאוטונומיה הורית, בזכות הילד לשם ובטובת הקטינים, שהרי החקיקה

1 הרלוונטית והפסיקה העקבית של בית המשפט העליון נותנים פתרון ברור וחד
 2 משמעי לשאלה המתעוררת בעתירות שלפניי. צווי הורות פסיקתיים, מקום שהם
 3 נדרשים לצורך רכישת מעמד וכינון היחסים שבין ההורה לבין הקטין לפי העניין,
 4 אין להם דבר עם בחירת השם המלא של הקטין על ידי הוריו, ופקיד הרישום
 5 מוסמך אך לבצע את הרישום בהתאם לסמכותו ולא לבקר את הבחירה וודאי שלא
 6 להחליפה על דעתו בהסתמך על מצב משפטי זה או אחר החורג מתוכן התעודה
 7 הציבורית שהוצגה לו."
 8

9 33. לאחר שניתן פסק הדין בעניין סגל, ניתנו שני פסקי דין נוספים בבית המשפט העליון,
 10 הנוגעים להיקף סמכות פקיד הרישום. הראשון, עוסק במקרה שונה מהמקרה שלפניי, אך גם הוא
 11 נוגע לדרישות הנוגעות לרישום הורות במקרים שונים - [דנ"א 1297/20 פלוני נ' היועץ המשפטי](#)
 12 [לממשלה](#) (נבו 25.07.2022 להלן: **עניין פלוני**). בפסק הדין נדונו במאוחד במסגרת דיון נוסף, שני
 13 הליכים הנוגעים להכרה בהורות מכוח "זיקה לזיקה" ולתנאים לרישום במרשם האוכלוסין.
 14 באחד, זוג גברים הביאו לעולם ילדים באמצעות הליך פונדקאות מחוץ לישראל, וביקשו כי צו
 15 ההורות הפסיקתי יכיר בהורותו של ההורה הלא-ביולוגי רטרואקטיבית החל ממועד לידת
 16 הילדים. בשני, זוג נשים הביאו לעולם ילד בישראל באמצעות תרומת זרע אנונימית, וביקשו
 17 לרשום את הורותה של האם הלא ביולוגית על בסיס הודעה לפקיד המרשם בלבד, מבלי להציג צו
 18 הורות פסיקתי או תעודה ציבורית אחרת. בית המשפט העליון קבע בין היתר, בדעת רוב מפי כבי
 19 הנשיאה אסתר חיות (בפס' 92 לפסק דינה), כי: **"אני סבורה כי לצורך רישום הורות מכוח "זיקה**
 20 **לזיקה" יש להציג תעודה ציבורית מתאימה, ולא ניתן להסתפק בהודעה בדבר לידה או הודעה**
 21 **משותפת של בני הזוג."** אולם, משעה שמוצגת תעודה ציבורית, כגון תעודת אימוץ זרה, יש
 22 לרשום על פיה. המקרים שונים לחלוטין כיון שבעניין פלוני ברור היה כי ההורה הנוסף אינו הורה
 23 גנטי של הילד או הילדה. מכל מקום, גם במקרה שלפניי הוצגה "תעודה ציבורית מתאימה", היא
 24 התעודה הזרה בה נרשמו העותרות כאמותיהן של הקטינה.
 25

26 34. השנה ניתן פסק דין נוסף, לעניין רישום נישואין שנערכו בהיוועדות חזותית במדינת יוטה
 27 שבארה"ב, ונקבע כי יש לרשום את מי שנישאו כך, על סמך התעודה הזרה: [עע"מ 7368/22 משרד](#)
 28 [הפנים נ' עדי בריל ואח'](#) (נבו 07.03.2023). באותו עניין פקיד הרישום סירב לרשום במרשם
 29 האוכלוסין את המשיבים כנשואים, לאחר שנישאו בטקס נישואין בהיוועדות חזותית לפי דיני
 30 מדינת יוטה ארצות הברית. בית המשפט העליון חזר על ההלכה לפיה כי אל לו לפקיד הרישום
 31 שהוצגה לו תעודה ציבורית כדין להכריע בשאלות משפטיות מורכבות שאין להן מענה בחוק או
 32 בפסיקת בימ"ש העליון, והיה עליו לרשום את המשיבים כנשואים בהתאם לתעודה הציבורית
 33 התקפה שהוצגה לו. עוד נקבע כי מדובר בהכרעה הנוגעת למעמדו הסטטיסטי של מרשם
 34 האוכלוסין ובשים לב לתפקיד הרישומי של פקיד המרשם שעליו לרשום את שעולה מהתעודה
 35 הציבורית שהוגשה לו שלפיה המשיבים נשואים והיא אינה נוגעת לתקפם של הנישואין. בית
 36 המשפט עמד על תקפה של ההלכה בשורה של עניינים, לרבות אלו שזכרו לעיל (ראו דבריו של כב
 37 מ"מ הנשיאה, השופט ע' פוגלמן בפס' 20-21 לפסק דינו):

38 **"20. הלכת פונק שלזינגר בדבר היקף שיקול דעתו של פקיד הרישום וניתוק שאלת**
 39 **הרישום משאלות נורמטיביות הכרוכות בתוקף הנישואין, לא נותרה תחומה**
 40 **לרישום שינויים במצב אישי. בית המשפט (לרבות בהרכבים מורחבים) שב ויישם**
 41 **הלכה זו בהקשרים שונים. כך למשל: בפסק דין שהורה לפקיד הרישום לרשום**
 42 **גיוורו של אדם על יסוד מסמך שמעיד על גיוור בקהילה יהודית מחוץ לישראל וזאת**
 43 **מבלי להידרש לתוקפו של טקס הגיוור (בג"ץ 264/87 התאחדות הספרדים שומרי**

1 תורה – תנועת ש"ס נ' מינהל האוכלוסין במשרד הפנים, פ"ד מג(2) 723 (1989); כן
 2 ראו בג"ץ 1031/93 פסרו (גולדשטיין) נ' שר הפנים, פ"ד מט(4) 661 (1995); בפסק
 3 הדין שהורה לפקיד הרישום לרשום כי בנה של אחת מבנות זוג לסביות אומץ על
 4 ידי בת הזוג השנייה, בהתאם לצו אימוץ ממדינת קליפורניה (בג"ץ 1779/99 ברנר-
 5 קדיש נ' שר הפנים, פ"ד נד(2) 368 (2000); בקשה לקיים דיון נוסף בפסק דין זה
 6 נמחקה בהסכמת המדינה, דנג"ץ 4252/00 שר הפנים נ' ברנר-קדיש [פורסם בנבו]
 7 (2.3.2008); בפסק הדין שהורה לרשום כיהודים בפרטי הלאום והדת את מי שעבר
 8 גיור רפורמי או קונסרבטיבי (בארץ או בקהילה יהודית מחוץ לישראל; בג"ץ
 9 5070/95 נעמת – תנועת נשים עובדות ומתנדבות נ' שר הפנים, פ"ד נו(2) 721
 10 (2002) (להלן: עניין נעמת); ובפסק הדין שהורה לפקיד הרישום לרשום את
 11 הורותו של הורה לא ביולוגי על יסוד תעודת לידה ופסק דין זר (בג"ץ 566/11 ממט-
 12 מגד נ' משרד הפנים, פ"ד סו(3) 493 (2014)).

13 21. לצד האמור, יצוין כי לאורך השנים נמתחה לא אחת ביקורת על הלכת
 14 פונק שלזינגר שנסבה, בעיקרם של דברים, על כך שהרישום משקף נתון בעל
 15 השפעות ערכיות ומעשיות ניכרות (ראו בהקשר זה את הביקורת שמתוארת בעניין
 16 נישואי אל סלבדור, בעמ' 723-724 ובעניין בן-ארי, בעמ' 560-561, וההפניות שם).
 17 חרף הביקורת האמורה, הלכה זו נותרה בעינה ויושמה גם בשנים האחרונות (ראו
 18 למשל בעניין פלונית, פסקה 8; בג"ץ 5384/16 פלוני נ' שר הפנים, פסקה 10
 19 [פורסם בנבו] (21.8.2017)).

20
 21 35. היינו, הלכה ברורה לפיה יש לרשום תעודה ציבורית זרה, מבלי להכריע בשאלות העומק
 22 המהותיות. יפים לעניין זה דברים שאמר כב' השופט, לימים מ"מ הנשיא, כב' השופט מישראל
 23 חשין בבג"ץ 6539/03 ליאורה גולדמן נ' מדינת ישראל, משרד הפנים, פ"ד נט(3) 385, 395 (2004):

24 בג"ץ 6539/03 ליאורה גולדמן נ' מדינת ישראל, משרד הפנים, נט(3) 385 (2004)
 25 "חוק המרשם, בעיקרו, חוק טכני הוא, וכי נטיל על כתפיו הדלות משא כבד של
 26 שאלות הוות-עולם, לא יהיה בכוחו לשאתן. חוק המרשם לא נועד, מעיקרו, להכיל
 27 שאלות של עם ולאום, של דת ומדינה, של גיור כהלכה ושלא-כהלכה, של מיהו
 28 יהודי ומיהו שאינו-יהודי. הכרעות בשאלות אלו ובשאלות דומות להן הכרעות
 29 היסטוריות הן, ובהיותן מה שהן, אך מוזר – אף מוגזר – הוא הטיעון כי פקיד
 30 המרשם אמור להכריע בהן. הכרעות מסוג זה לא לפקיד המרשם ניתנו, אף לא
 31 לבית-המשפט בשבתו לביקורת על החלטות הפקיד."

32 ומכאן, למקרה שלפניי.

33 מהכלל אל הפרט

34
 35 36. העתירה שלפניי, בדומה לעניין ממט-מגד ולעניין סגל, עוסקת ברישום המתבקש מכוח
 37 תעודה ציבורית זרה, עניין שכבר נדון ונפסק לא אחת. לאור האמור, לא מצאתי הבדל ממשי בין
 38 המקרה של העותרות שלפניי לבין המקרים לעיל בכללותם ובפרט למקרים שנדונו בעניין ממט-
 39 מגד ובעניין סגל. בכל המקרים שבהם מוצגת לפקיד המרשם תעודה ציבורית שאין ספק לגבי
 40 אמיתותה ונכונותה, שיקול דעתו מוגבל ועליו לרשום את הפרטים המבוקשים בהתאם לתעודות
 41 הציבוריות שהוצגו. במובן זה העתירה שלפניי אינה מגלה מורכבות מיוחדת וההכרעה בה בהתאם
 42 לדין ולהלכה הנוהגת היא פשוטה.

43
 44 37. העותרות הציגו תעודה זרה מארה"ב, בה רשומות העותרות 1 ו-2 כאמותיה של העותרת
 45 3. על כן על פקיד הרישום היה לרשום את פרטי הקטינה כפי שהם מופיעים בתעודה שהוגשה.
 46 הנתון הנוסף, בשלו סירב פקיד הרישום לרשום את שהתבקש, הורייתה של הקטינה מזרע של
 47 העותרת 2, אינו מביא לכך שהתעודה זרה אינה נכונה על פניה. ההפך הוא הנכון. דומה הדבר
 48 לעניין ברנר קדיש, שם, כאמור, סרב משרד הפנים להכיר באימוץ שנעשה כדין בארה"ב ע"י בת-

1 זוגה של אם ביולוגית, בטענה שאי נכונות הרישום גלויה לעין משום שמבחינה ביולוגית קיומם של
 2 שני הורים בני אותו מין איננו אפשרי. שם נקבע כי לאור עקרונות המשפט הבינלאומי הפרטי יש
 3 להכיר בכך. כך גם בעניין שלפני, העובדה ששתי נשים שתיהן הורות ביולוגיות של הקטינה, אינה
 4 פוגעת בתעודה הזרה, מכוחה מתחייב לרשום אותן ככאלו, כפי שנרשמו בארה"ב.

5
 6 38. לסיום, ולמעלה מן הדרוש, אוסיף כי טענות הרשות בעניין זה טוב היה אלמלא היו
 7 נטענות כלל. לאור התוצאה שהגעתי אליה אינני רואה לנכון לפרט, ואסתפק בהערה כי הטיעון
 8 שלפיו נתון עובדתי חיזוני לתעודה שאינו סותר את האמור בה, ואף מחזק אותו, מביא לתוצאה
 9 של הכבדה נוספת על רישום פרטי המרשם של הקטינה הזכאית להרשם כאזרחית ישראלית - אינו
 10 ראוי להיטען ואינו מתיישב עם חובת ההוגנות של הרשות כלפיה וכלפי העותרות 1-2. בנוסף, גם
 11 הטיעון באשר לרישום פרטיה של העותרת 1 שלא היתה לגביהן מחלוקת אמיתית ואשר הרשות
 12 שינתה את עמדתה לגביו במסגרת ההליך שלפניי ביחס לעמדתה המקורית שנומקה בתכתובת עם
 13 העותרות עובר להגשת העתירה אינה ראויה. שלישית, וכפי שקבעתי בהחלטתי מיום 19.07.2023
 14 גם להתנהלות ב"כ הרשות בדיון ראוי לייחס משקל בפסק הדין. כל אלה יבואו לידי ביטוי
 15 בפסיקת ההוצאות.

16 סוף דבר

17
 18 העתירה מתקבלת. אני מורה לרשות לרשום במרשם האוכלוסין את שם העותרת 3 ואת שתי
 19 העותרות 1-2 כאמהותיה, כפי המופיע בתעודת הלידה הזרה שלה כמבוקש.

20
 21 לאור האמור לעיל בפס' 38, הרשות תישא בהוצאות העותרות ושכ"ט עו"ד בסכום כולל של
 22 25,000 שקלים.

23
 24 ניתן היום, י"ד כסלו תשפ"ד, 27 נובמבר 2023, בהעדר הצדדים.

25
 26 מיכל אגמון-גוון